

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.009.03.2020

Pan
Tomasz Korniewicz
Prezes
Ochotniczej Straży Pożarnej
w Palikówce

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/035 „Funkcjonowanie krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Ochotnicza Straż Pożarna w Palikówce Palikówka 258 36-073 Strażów
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Korniewicz, Prezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Palikówce, od 13 lutego 2016 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Regulacje prawne i organizacja funkcjonowania jednostki OSP. 2. Wyposażenie jednostki OSP oraz wyposażenie i wyszkolenie ratowników.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2019 r. do dnia zakończenia kontroli z wykorzystaniem dowodów powstałych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Paweł Rakowski, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli Nr LRZ/107/2020 z 15 lipca 2020 r. (akta kontroli str. 1-3)

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 tekst jednolity, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Działania Ochotniczej Straży Pożarnej w Palikówce (dalej OSP) w zakresie organizacji i funkcjonowania jednostki zapewniały możliwość funkcjonowania w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym.

OSP została włączona do Krajowego systemu ratowniczo - gaśniczego (dalej ksrg), w dniu 22 marca 1995 roku, na podstawie Decyzji Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

OSP posiadała odpowiednie wyposażenie oraz wyszkolonych ratowników w liczbie niezbędnej do prowadzenia działań ratowniczych, a akcje ratowniczo – gaśnicze prowadzone były przez osoby posiadające właściwe wykształcenie oraz aktualne badania lekarskie dopuszczające ich do udziału w tego rodzaju działaniach.

Sprzęt ratowniczy, w tym samochody pożarnicze, były sprawne oraz posiadały aktualne badania techniczne, a wyposażenie osobiste ratowników oraz środki łączności posiadane przez OSP, były w stanie umożliwiającym ich użycie.

NIK zwraca uwagę, na fakt, iż wiek jednego z samochodów (samochód użytkowany od 42 lat), którym dysponuje OSP znacznie przekracza limit wieku określony w Analizie potencjału ratowniczego ochotniczych straży pożarnych włączonych do krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej (do 30 lat).

Ponadto NIK stwierdza, że stan techniczny budynku OSP wymaga poprawy, bowiem w budynku użytkowanym przez OSP brak było odciągów spalin oraz posadzka w garażach jest zniszczona.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej³ kontrolowanej działalności

Opis stanu faktycznego

1.1. OSP w Palikówce została włączona do ksrg, na podstawie Decyzji⁴ Nr 35/8/KSRG Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 21 marca 1995 r.

Umowa – porozumienie (zwane dalej Porozumieniem), w sprawie przystąpienia OSP do ksrg została zawarta w dniu 4 marca 2005 r. Stronami wskazanego Porozumienia był przedstawiciel OSP, Państwowej Straży Pożarnej (Komendant Miejski w Rzeszowie) oraz Wójt Gminy Krasne.

Porozumienie to zawierało wszystkie elementy określone w § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 września 1998 r. *w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego*⁵.

W dniu 15 września 2014 r. Minister Spraw Wewnętrznych wydał nowe rozporządzenie *w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego*⁶.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Wydanej na podstawie § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie szczegółowych zasad, zakresu i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego (Dz. U. z 1994 r. Nr 140, poz. 800).

⁵ Dz. U. z 1998 r., Nr 121, poz. 798.

⁶ Dz. U. z 2014 r., poz. 1317.

Po wejściu w życie ww. rozporządzenia Porozumienie ws. przystąpienia do ksrp nie zostało uaktualnione (dostosowane do zapisów nowego rozporządzenia).

Porozumienie to nie regulowało następujących kwestii, określonych w nowym rozporządzeniu:

- 1) deklarowanej gotowości operacyjnej oraz sił i środków OSP przewidzianych do wykorzystania w systemie;
- 2) zadań ratowniczych przewidzianych dla OSP w ramach systemu;
- 3) wymaganej liczby i wymaganego poziomu wyszkolenia ratowników w OSP;
- 4) sposobu utrzymania stanu gotowości OSP do działań ratowniczych, w zakresie:
 - a) sprawności technicznej samochodów pożarniczych i ich wyposażenia,
 - b) przygotowania ratowników do działań,
 - c) przebiegu alarmowania,
 - d) sposobu przekazywania informacji dotyczącej aktualnej gotowości operacyjnej lub jej czasowego obniżenia;
- 5) sposobu alarmowania OSP.

1.2. W Porozumieniu określono, że OSP, do działań w ramach ksrp będzie wykorzystywać:

- samochód pożarniczy marki Star 244 GBA 2,1/16 wraz z wyposażeniem,
- samochód pożarniczy marki Tatra T 815 GCBA 8,5/46 wraz z wyposażeniem,
- sprzęt ratowniczy w postaci: piły do drewna, pompy szlamowej, agregatu prądotwórczego i pompy pływającej.

Ponadto, w myśl Porozumienia OSP miała dysponować 48 przeszkolonymi członkami, w szczególności:

- 2 naczelnikami,
- 4 dowódcami sekcji,
- 5 dowódcami sekcji,
- 37 szeregowymi.

Porozumienie przewidywało utrzymanie jednostki w gotowości do prowadzenia działań ratowniczo – gaśniczych.

W treści Porozumienia zawarto zapis, iż do zadań Prezesa OSP należy m.in. sprawowanie nadzoru nad wyszkoleniem członków OSP, a także zapewnienie warunków technicznych i organizacyjnych dla sprawnego przebiegu alarmowania jednostki.

(akta kontroli str. 4-9)

Zgodnie z § 2 rozporządzenia *w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego z 2014 roku*, do systemu może zostać włączona jednostka, która posiada: co najmniej jeden średni lub ciężki samochód ratowniczo-gaśniczy, co najmniej 12 wyszkolonych ratowników, skuteczny system łączności, powiadamiania i alarmowania oraz urządzenia łączności w sieci radiowej systemu na potrzeby działań ratowniczych, a także pozostaje w gotowości do podejmowania działań ratowniczych.

OSP spełniała wymagania dotyczące kadr określone w ww. rozporządzeniu⁷, niemniej jednak w samym Porozumieniu ustalono, że OSP winno zapewnić 48

⁷ OSP miała na dzień 30 czerwca 2020 r. 39 członków, w tym: 20 ratowników mogących brać bezpośredni udział w czynnościach ratowniczych (wszyscy po szkoleniu podstawowym i bhp), 6 – kierowców, konserwatorów, 2 - dowódców, 3 naczelników, 7 – ratowników medycznych, 9 osób po szkoleniu z zakresu pierwszej pomocy, 4 posiadające uprawnienia w zakresie zabezpieczenia lądowania LPR;

przeszkolonych członków, w tym m.in.: 2 naczelników, 4 dowódców sekcji, 5 operatorów sprzętu oraz 37 szeregowych OSP.

Ponadto w porozumieniu ustalono, iż OSP będzie dysponowała m.in. samochodem pożarniczym Tatra.

OSP na dzień 30 czerwca 2020 r. miała 20 członków mogących brać bezpośredni udział w akcjach ratowniczych (przy ogólnej liczbie 39 członków Stowarzyszenia), a ponadto OSP nie miała samochodu Tatra.

(akta kontroli str. 19, 111-115)

W związku z powyższym Pan Tomasz Korniewicz – Prezes OSP, podał: samochód Tatra z uwagi na wiek oraz zły stan techniczny został zlikwidowany i sprzedany w 2018 roku przez Urząd Gminy Krasne.

(akta kontroli str. 116-117)

OSP zobowiązana była do utrzymywania gotowości do prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych w zakresie sprawności technicznej samochodów pożarniczych i ich wyposażenia, przygotowania ratowników do działań, przebiegu alarmowania, w tym zapewnienie warunków technicznych i organizacyjnych dla sprawnego przebiegu alarmowania OSP.

(akta kontroli str. 7-9)

W *Protokole z inspekcji gotowości operacyjnej OSP włączonej do krsz z dnia 4 listopada 2019 r.*⁸ stwierdzono m.in.:

- 1) czas wyjazdu zastępu wyniósł 365 sekund;
- 2) przyznano 8 pkt na 10 za alarmowanie OSP;
- 3) liczba członków OSP – 45, w tym: 14 członków mogących brać udział w działaniach ratowniczych – wszyscy posiadali aktualne badania lekarskie (20 posiadało szkolenie podstawowe druhow OSP, 3 było wyszkolonych w zakresie kierowania działaniami ratowniczymi, 2 posiadało szkolenie naczelników OSP, 6 posiadało szkolenie kierowców-konserwatorów, 6 kurs kwalifikacyjny pierwszej pomocy, 4 było przeszkolonych w zakresie współpracy z Lotniczym Pogotowiem Ratunkowym oraz posiadało uprawnienia do kierowania pojazdami uprzywilejowanymi;
- 4) w zakresie wyposażenia w odzież specjalną, środki ochrony osobistej i ekwipunek osobisty przyznano 7 pkt na 10 możliwych;
- 5) nie wniesiono uwag dotyczących gotowości operacyjnej;
- 6) nie stwierdzono nieprawidłowości w wyposażeniu.

(akta kontroli str. 20-26)

1.3. OSP w warunkach pandemii koronawirusa COVID-19, nie prowadziła współpracy z innymi jednostkami lub organami, a samo zjawisko koronawirusa nie miało wpływu na gotowość operacyjną jednostki oraz organizację i prowadzenie działań ratowniczych, natomiast celem zabezpieczenia strażaków jednostki przed zagrożeniem wirusem OSP dokonała sprawdzenia środków ochrony indywidualnej będących na wyposażeniu jednostki.

Od momentu ogłoszenia stanu pandemii OSP nie realizowała zadań ratowniczych, a jednostka nie występowała o dodatkowe środki zabezpieczające w związku z pandemią.

(akta kontroli str. 52-59)

⁸ Inspekcja przeprowadzona została przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie,

Stwierdzone nieprawidłowości	W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA	NIK pozytywnie ocenia wywiązywanie się przez OSP z zawartego porozumienia włączającego jednostkę w struktury ksrg. Ustalenia kontroli wskazują, że pod względem kadrowym i wyposażenia OSP spełniała wymogi określone w przepisach. W ocenie NIK jednostka dysponuje środkami niezbędnymi do prowadzenia działań ratowniczych. NIK zwraca jednak uwagę na rozbieżności zapisów porozumienia ze stanem faktycznym w zakresie ilości przeszkolonych członków OSP.
Opis stanu faktycznego	2.1. OSP działa jako Stowarzyszenie, na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. <i>Prawo o stowarzyszeniach</i>⁹. Zgodnie z Porozumieniem, OSP zostało włączone do ksrg na czas nieoznaczony. Zgodnie ze Statutem Ochotniczej Straży Pożarnej w Palikówce (dalej Statutem), zgłoszonym do Sądu Rejonowego w Rzeszowie, teren działalności OSP określono jako miejscowość będącą jej siedzibą oraz miejscowości położone w rejonie pomocy wzajemnej. Statut był uzgodniony z Komendą Miejską PSP w Rzeszowie, w zakresie działań ratowniczych. Innych zapisów odnoszących się do usytuowania OSP w strukturach ratowniczych nie zawarto w Statucie. W treści Porozumienia nie określono poziomu gotowości do specjalistycznych czynności ratowniczych, ani też czasu jego obowiązywania, natomiast określono środki, którymi OSP winno dysponować, w ramach uczestnictwa w ksrg. OSP w ramach uczestnictwa w ksrg winna dysponować dwoma samochodami pożarniczymi, sprzętem pożarniczo – ratowniczym¹⁰ oraz zasobami kadrowymi¹¹. (akta kontroli str. 7-18) OSP liczy ogółem 39 członków, w tym 20 mogących brać bezpośredni udział w działaniach ratowniczych. (akta kontroli str. 19) 2.2. OSP Palikówka nie została włączona do wojewódzkiego odvodu operacyjnego, natomiast w Porozumieniu zapisano, iż OSP może zostać włączona w skład Wojewódzkiej Brygady Odwodowej. (akta kontroli str. 7-9) Budynek, w którym znajduje się siedziba OSP jest z zewnątrz w dobrym stanie wizualnym. Budynek ten posiada dwie kondygnacje, a obok OSP funkcjonują w nim inne podmioty. W części użytkowanej przez OSP znajdują się sanitariaty, sala konferencyjna, siłownia, biuro zarządu oraz dwa stanowiska garażowe. Pomieszczenia wykorzystywane przez OSP posiadały ogrzewanie i oświetlenie, a bramy garażowe otwierane były automatycznie. Strażnica wyposażona była w system selektywnego alarmowania uruchamiany przez KM PSP w Rzeszowie. Brak było odciagu spalin w garażu. (akta kontroli str. 118-136)

⁹ Dz. U. z 2019 r. poz. 713 ze zm.;

¹⁰ Piła do drewna, pompa szlamowa, agregat prądotwórczy, pompa pływająca;

¹¹ 2 naczelników, 4 dowódców sekcji, 5 operatorów sprzętu, 37 szeregowych członków.

Stan wyposażenia jednostki w pojazdy różnił się od porozumienia, tj. jednostka posiada obecnie samochody Star o nr rej. RZA 868R (zgodny z Porozumieniem) oraz samochód marki Renault Master RZE 55998.

Samochody bojowe OSP były wyposażone w następujący sprzęt:

1) Średni samochód ratowniczo – gaśniczy – GBA 2,5/16 – na podwoziu Star 244, rok produkcji 1978, 6x6, zarejestrowany jako samochód specjalny. Numer operacyjny 329 90.

Na jego wyposażeniu znajdowały się:

- ✓ aparaty oddechowe – 4 komplety,
- ✓ agregat prądotwórczy Fogo FH2001 – posiadający aktualne dopuszczenie do użytkowania;
- ✓ pompa szlamowa Honda;
- ✓ piła do drewna STIHL;
- ✓ drabina wysuwana DW 10;
- ✓ maszt oświetleniowy 3x1000W;
- ✓ przedłużacz;
- ✓ aparaty powietrzne FENZY 4 szt.;
- ✓ sygnalizatory bezruchu 5szt.;
- ✓ torba medyczna PSP R-1 z szynami Kramera i deską ortopedyczną – zawartość kompletna,
- ✓ narzędzie wielofunkcyjne Hooligan 107;
- ✓ bosak składany aluminiowy;
- ✓ pachołki sygnalizacyjne: 3szt.;
- ✓ tłumice gumowe ze stylem : 4szt.;
- ✓ prądownice TURBO FLASH 400 : 2szt.;
- ✓ mostki węzowe: 2 szt. ;
- ✓ sito kominowe z zestawem szczotek i łańcuchem;
- ✓ rozdzielacz, klucze oraz sprzęt pomocniczy.

2) Lekki samochód ratowniczo - gaśniczy GLB 0,5/45 – na podwoziu Renault Master nr rej. RZE 55998, rok prod. 2006. Numer operacyjny: 329 91

Na jego wyposażeniu znajdowały się:

- ✓ pompa pływająca Niagara;
- ✓ zestaw narzędzi hydraulicznych Lukas;
- ✓ maszt oświetleniowy LED;
- ✓ zbiornik o pojemności 500 litrów z agregatem wysokociśnieniowym Honda;
- ✓ torba PSP1 z deską i szynami Kramera;
- ✓ sprzęt pomocniczy;
- ✓ drabina nasadkowa (trzy przęsła);
- ✓ agregat prądotwórczy.

(akta kontroli str. 118-136)

OSP nie spełniała standardów określonych w Analizie potencjału ratowniczego ochotniczych straży pożarnych włączonych do krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego¹² (zwanej dalej Analizą), ustalonego przez Komendanta Głównego

¹² Dokument został opracowany w marcu 2011 r.

Państwowej Straży Pożarnej, zakresie limitu wieku pojazdów ratowniczo – gaśniczych.

OSP dysponuje średnim samochodem gaśniczo – ratowniczym wyprodukowanym w 1978 roku oraz lekkim samochodem ratowniczo – gaśniczym wyprodukowanym w 2006 roku, a zgodnie z powołaną Analizą, wiek średniego pojazdu nie powinien przekraczać 30 lat eksploatacji.

Ponadto w toku oględzin ustalono, że posadzka w garażach OSP była zniszczona, a także brak odciągów spalin.

W związku z powyższym Pan Tomasz Korniewicz – Prezes OSP podał, że wymiana wyeksploatowanego pojazdu wymaga około 800 tys. zł, co jest niemożliwe do zrealizowania przez samą Gminę Krasne. Wielokrotnie OSP starała się o dotację na ten zakup, jednak pozyskanie dotacji w skali powiatu jest bardzo trudne, ze względu na duże potrzeby wszystkich jednostek OSP.

Zniszczona posadzka wykonana w latach 60- tych przeznaczona jest do remontu, a o środki na remont jednostka starała się w latach 2018 – 2020, jednakże dotacji na ten cel nie otrzymała. W ramach ww. remontu miał zostać również zamontowany wyciąg spalin.

(akta kontroli str. 53-62, 116-117)

Wypożyczenie w środki ochrony indywidualnej strażaków uczestniczących w działaniach ratowniczych było zgodne ze standardami wyznaczonymi przez Komendanta Głównego PSP. W jego skład wchodziły: ubrania i rękawice specjalne 12 szt., obuwie strażackie – 24 pary, hełm – 12 szt., pas strażacki – 12 szt., zatrzaski – 12 szt., toporek – 12 szt., podpinka – 12 szt., kominiarka – 22 szt.,

Ponadto w skład wyposażenia wchodziły:

- ✓ aparaty oddechowe – 4 komplety,
- ✓ hydrauliczne narzędzia ratownicze – 1 zestaw,
- ✓ agregaty prądotwórcze – 2 sztuki,
- ✓ butle powietrzne rezerwowe,
- ✓ pompy do wody zanieczyszczonej – 2 sztuki (o wydajności m.in. 1000 l/min.),
- ✓ radiotelefony nasobne – 4 sztuki (sprawne i gotowe do użycia),
- ✓ zestawy ratownictwa medycznego R1 – 2 sztuki,
- ✓ radiostacje zamontowane w obu samochodach – sprawne i gotowe do użycia,
- ✓ ubrania specjalne i hełmy,
- ✓ syrena elektryczna,
- ✓ pilarki – 3 szt.,
- ✓ motopompy pożarnicze – 3 szt.,
- ✓ podkaszarka,
- ✓ urządzenia podtrzymujące samochód w gotowości.

Wypożyczenie to znajdowało się w szatni (przygotowane do użycia) lub bezpośrednio w samochodach. Wyposażenie i sprzęt były w dobrym stanie wizualnym – zdatnym do użycia.

(akta kontroli str. 115)

2.3. W porozumieniu wskazano wymaganą liczbę 49 przeszkolonych członków OSP (w tym: szeregowych OSP – 30, operatorów sprzętu OSP – 6, dowódców sekcji OSP – 9 i naczelników OSP – 4).

Pan Tomasz Korniewicz Prezes OSP wyjaśnił: liczba osób mogących uczestniczyć w działaniach gaśniczo-ratowniczych jest ograniczona malejącą liczbą chętnych młodych osób do służby w OSP.

(akta kontroli str. 116-117)

W skład OSP wchodziło łącznie 20 wyszkolonych strażaków biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych. Odbyli oni następujące szkolenia:

- ✓ podstawowe strażaków ratowników OSP – posiadało 16 osób,
- ✓ kierowców-konserwatorów sprzętu ratowniczego OSP – posiadało 5 osób,
- ✓ kierujących działaniem ratowniczym członków OSP – posiadało 6 osób,
- ✓ naczelników OSP – posiadało 3 osoby,
- ✓ kwalifikowanej pierwszej pomocy – posiadało 6 osób,
- ✓ egzaminy recertyfikacyjne zdały 4 osoby,
- ✓ ratownictwa technicznego dla OSP – posiadało 7 osób,
- ✓ w zakresie współdziałania z LPR – posiadało 5 osób,
- ✓ pilarz - posiadało 2 osoby,
- ✓ ratownictwa wysokościowego – 5 osób,
- ✓ ratownictwa medycznego – 2 osoby,
- ✓ sternik motorowodny – 2 osoby,
- ✓ nurek – 1 osoba,
- ✓ obsługa urządzeń transportu bliskiego – 1 osoba.

Ponadto 4 członków OSP było czynnymi funkcjonariuszami Państwowej Straży Pożarnej.

Kontrola wykazała, że wszyscy (20 strażaków) mogący brać bezpośredni udział w działaniach ratowniczych spełniali określone przepisami kryteria w zakresie wieku, posiadali aktualne badania lekarskie dopuszczające do udziału w działaniach ratowniczo-gaśniczych oraz odbyli szkolenia pożarnicze organizowane przez Państwową Straż Pożarną (w tym z zakresu bhp).

Na podstawie dokumentacji 10 akcji ratowniczych przeprowadzonych przez OSP ustalono, że ich uczestnicy spełniali wymagania określone przepisami (w zakresie wieku, odbytych szkoleń, posiadali ważne badania lekarskie i ubezpieczenie).

(akta kontroli str. 111-115)

2.4. W OSP nie ustalono planu szkoleń związanych z doskonaleniem umiejętności strażaków biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych. Szkolenia były prowadzone na podstawie doraźnych potrzeb członków, w miarę posiadanych środków finansowych. Według wyjaśnień Pana Tomasza Korniewicza – Prezesa OSP doskonalenie umiejętności strażaków biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych prowadzone było w ramach uczestnictwa w zawodach na szczeblu gminnym i powiatowym, różnego rodzaju zawodach sportowo – pożarniczych, szkoleniach ze sprzętem, a także poprzez samokształcenie członków OSP.

Prowadzenia tych szkoleń, ani udziału w zawodach nie dokumentowano.

Pan Tomasz Korniewicz wyjaśnił, że doszkalanie przez członków OSP Palikówka prowadzone jest przez jednostki organizujące szkolenia bądź ćwiczenia. Są to KM PSP Rzeszów lub Zarząd Gminny OSP. W ramach doszkalania wewnętrznego prowadzone są zajęcia z udzielania pierwszej pomocy w cyklach cztery razy na rok (prowadzone przez ratownika medycznego, członka OSP).

(akta kontroli str. 52-59, 116-117)

2.5. W porozumieniu o włączeniu do ksrp nie została określona gotowość operacyjna jednostki OSP oraz sposób powiadamiania o jej obniżeniu, a PSP nie

przekazała OSP ewentualnych zasad i sposobów przekazywania informacji dotyczących aktualnej gotowości operacyjnej lub jej czasowego obniżenia.

Według wyjaśnień Pana Tomasza Korniewicza – Prezesa OSP, jednostka była gotowa do wyjazdu przez całą dobę i nie ma potrzeby takich zapisów, bowiem różne sytuacje losowe sprawiają, że jednostka pomimo gotowości, nie może uczestniczyć w działaniach ratowniczych, a wszelkie informacje dotyczące aktualnej gotowości operacyjnej przekazywane były do PSP drogą telefoniczną.

Z dokumentacji prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych wynika, że OSP w 2019 r. uczestniczyła w 14 działaniach ratowniczo-gaśniczych, natomiast do 30 czerwca 2020 r. w 24 działaniach.

W okresie objętym kontrolą OSP dwukrotnie informowała Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie, o obniżonej gotowości operacyjnej. Powodem wystosowania tych informacji były awarie samochodu (raz w 2019 i raz w 2020 roku). OSP w okresie objętym kontrolą 7 - krotnie nie wyjechała do działań ratowniczych, z powodu braku kierowcy.

W kontrolowanym okresie w OSP, w dniu 4 listopada 2019 r. przeprowadzono inspekcję gotowości operacyjnej OSP włączonej do ksr¹³. Ogólna liczba punktów uzyskanych podczas inspekcji – 88 (na 100 możliwych), natomiast ogólna ocena inspekcji 4 – dobra (w skali ocen 1-6).

(akta kontroli str. 27-59)

2.8. OSP stosownie do zapisów § 33 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 lipca 2017 r. w *sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego*, prowadziła ewidencje zdarzeń podczas których prowadzono działania ratownicze, a także dysponowała dokumentacją potwierdzającą wyszkolenie swoich członków (wraz z odpowiednim wykazem), dokumentacją potwierdzającą badania lekarskie, dane radiowe oraz instrukcję przyjęcia śmigłowca LPR, a w samochodach stwierdzono druki dokumentowania działań ratowniczych.

(akta kontroli str. 52-59, 11-113)

OSP składała corocznie wnioski o udzielenie dotacji na realizację zadań publicznych pn. „Zapewnienie gotowości bojowej jednostki ochrony przeciwpożarowej włączonej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego”.

W 2019 r. OSP otrzymała łącznie 23 tys. zł środków zewnętrznych na realizację swoich zadań oraz wydatkowała na cele statutowe 306 zł środków własnych. W ramach tych środków wykonano remont pomieszczeń remizy, zrealizowano zadania z zakresu upowszechniania i rozwoju sprawności fizycznej, upowszechniania współdziałania pomiędzy lokalnymi partnerami w zakresie ochrony przeciwpożarowej, a także zorganizowano szkolenie w zakresie udzielania pierwszej pomocy.

W dniu 8 lipca 2020 r. OSP zawarła umowę na realizację zadania publicznego, w ramach którego planowany jest zakup sprzętu do oznakowania terenu akcji za kwotę 500 zł oraz 2 kompletów ubrań specjalnych za łączną kwotę 5.200 zł, a do dnia zakończenia kontroli środki te nie zostały wydatkowane.

(akta kontroli str. 60-110)

2.9. Pan Tomasz Korniewicz, Prezes OSP, w kwestii trudności i ograniczeń związanych z realizowaną przez OSP społeczną działalnością, w zakresie ochrony przeciwpożarowej wyjaśnił, że brak jest rozwiązań przemawiających do młodych ludzi, które by im zrekomensowały zaangażowanie i poświęcony czas

¹³ Przez zespół inspekcyjny Komendanta Miejskiego PSP w Rzeszowie.

w działalność Ochotniczych Straży Pożarnych (choćby w formie dodatku do emerytur). Ponadto wskazał na brak środków na wymianę wyeksploatowanego samochodu Star z 1978 roku, a także fakt, iż strażacy pracujący w firmach poza terenem zamieszkania nie mają możliwości udziału w akcjach, a pracujący na miejscu nie mają możliwości zwolnienia się z pracy na czas alarmu.

(akta kontroli str. 52-59)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

NIK stwierdziła, że podłogi (posadzki) w garażach były w złym stanie technicznym (popękane, zniszczone), a ponadto brak było wyciągów spalin w pomieszczeniach garażowych, co w ocenie NIK może stanowić niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia członków OSP.

OCENA CZĄSTKOWA

Ustalenia kontroli wskazują, że OSP dysponuje zasobami pozwalającymi na udział w akcjach ratowniczych w ramach kserg. Członkowie OSP byli odpowiednio wyszkoleni oraz posiadali aktualne badania lekarskie dopuszczające ich do uczestnictwa w akcjach, a Prezes OSP prowadził dokumentację z akcji ratowniczych.

NIK ustaliła również, że sprzęt ratowniczy oraz wyposażenie osobiste ratowników było kompletne oraz przygotowane do użycia, a także posiadało aktualne certyfikaty lub badania techniczne. NIK zauważa jednak, że samochód, którym dysponuje OSP, nie spełnia standardów w zakresie wieku określonych w Analizie.

Jako stan nieprawidłowy należy uznać zły stan techniczny podłóg oraz brak wyciągu spalin.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie działań mających na celu doprowadzenie pomieszczeń wykorzystywanych przez OSP do stanu technicznego zapewniającego ich bezpieczne i higieniczne użytkowanie.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 15.09. 2020 r.

Kontroler

Paweł Rakowski
Starszy inspektor
kontroli państwowej

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

*p.o. WICEDYREKTORA
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Rzeszowie
z up. /-/
Robert Łukasz*